



Το τρίτο μνημόνιο, όπως και τα δύο προηγούμενα, αποτελούν μορφή και αιχμή της καπιταλιστικής επίθεσης για την επιβολή δομικών αντιδραστικών αλλαγών εις βάρος της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων, της νεολαίας. Γι' αυτό η ταξική πάλη δεν πρέπει να στοχεύει μόνο το μνημόνιο, αλλά την καπιταλιστική ανασυγκρότηση συνολικά.

## ΘΕΜΑ

### **Εκλογικό τσίρκο, υποβάθμιση της πολιτικής**

#### **ΔΗΜΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ**

Η εκλογική πολιτική αντιπαράθεση, μιλώντας με κάποια σχηματικότητα, κινείται σε τρία επίπεδα: Στο κατώτερο, στο οποίο κυριαρχεί η πολιτική αγορά, ο πολιτικός καταναλωτισμός, ο εντυπωσιασμός, η λάμψη, η πρόσδεση και μεσσιανοποίηση της χαρισματικής προσωπικότητας που φιλοτεχνούν τα μίντια, αν και πρόκειται συνήθως για χρυσή μετριότητα. Το προεκλογικό σκηνικό, τα θεατρικά πάνελ, η νερόβραστη τηλεμαχία των αρχηγών που οι μάνατζερ τους εξασφαλίζουν την ισόπαλη έκβασή της, η κοσμοσυρροή απ' την επικράτεια πιστών, για να αποθεώσουν τον επίγειο θεό τους, συνθέτουν μια μυστικιστική ατμόσφαιρα, όπου η ελπίδα, ο ενθουσιασμός, το συναίσθημα και η βούληση υποκαθιστούν τη γνώση και τη λογική ανάλυση. Σ' αυτό το επίπεδο της θεσμοποιημένης μάγευσης κρίνεται δυστυχώς, κατά κύριο λόγο, το αποτέλεσμα των εκλογών. Σε τέτοιες συνθήκες, οι φορείς της λογικής, της υπεύθυνης ατομικής και συλλογικής στάσης, δηλαδή η αντισυστημική ανατρεπτική Αριστερή έχει οριακές ελπίδες ανάδειξης.

Στο μεσαίο επίπεδο, η προεκλογική πολιτική διαμάχη διεξάγεται στο επίπεδο των πολιτικών προγραμμάτων και της αντίστοιχης πολιτικής. Σε περίοδο ανόδου, το κεφάλαιο και κυρίως η ανώτερη μερίδα του και οι πολιτικοί εκφραστές της κατορθώνουν να εμφανίσουν προγράμματα και πολιτική που προβάλλουν το συμφέρον της αστικής τάξης ως συμφέρον του λαού, προωθώντας και φιλολαϊκές μεταρρυθμίσεις (χρυσή τριακονταετία) με κύριο φορέα τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα ή παρά την προκλητική προνομοποίηση του κεφαλαίου πείθουν σημαντική μερίδα των λαϊκών στρωμάτων ότι η απελευθέρωση - ασυδοσία της αγοράς θα ωφελήσει και τα λαϊκά στρώματα. Στις περιόδους όμως καθόδου και οικονομικής κρίσης, τα αστικά κομματικά προγράμματα (περισσότερο ή λιγότερο) ακυρώνουν την όποια φιλολαϊκή διάσταση ή τη λαϊκοφανή προοπτική τους, η αστική ηγεμονία κλονίζεται, οπότε εκτρέπονται σε δημαγωγικές διατυπώσεις, για να συγκαλύψουν τον αντιλαϊκό χαρακτήρα τους.

Στην Ελλάδα μετά την ψήφιση του τρίτου μνημονίου, τα συστημικά κόμματα που ομόθυμα το ψήφισαν, έχουν εμπλακεί σε δεινή πολιτική και ιδεολογική κρίση. Η συνομολόγηση (απ' τα συστημικά κόμματα) του μνημονίου που καθορίζει τις εξελίξεις στη χώρα ακυρώνει τη δυνατότητα διατύπωσης διαφοροποιημένων προγραμμάτων και ιδίως λαϊκοφανών, όπως το πρόγραμμα ΣΥΡΙΖΑ προ μνημονίου. Η προγραμματική τους διαφοροποίηση περιορίζεται στην καλύτερη διαχείριση του χειρότερου μνημονίου! Ο ΣΥΡΙΖΑ αυτοπροβάλλεται ως ο απλός διαχειριστής αιτιώμενος τη ΝΔ για παλαιοκομματισμό, διαφθορά και νεοφιλελευθερισμό. Αντίστοιχα, η ΝΔ διεκδικεί την ηγεμονία της διαχείρισης, τεκμηριώνοντας την ακαταλληλότητα του ΣΥΡΙΖΑ με τον κρατισμό του, τη δημαγωγία και την ιδεολογική ασυμφωνία του με το μνημόνιο. Στο σύνολό τους τα συστημικά κόμματα, με προεξάρχοντα τον ΣΥΡΙΖΑ που κατάρτισε «παράλληλο πρόγραμμα», δημαγωγούν ασύστολα, επαγγελλόμενα ότι δεν θα εφαρμόσουν επαχθείς νόμους

που μόλις ψήφισαν αντικαθιστώντας τους με ισοδύναμα μέτρα.

### **Η πάλη κατά του 3ου και των προγενέστερων μνημονίων, πρέπει να έχει χαρακτήρα ταξικό, αντικαπιταλιστικό και αντιΕΕ**

Η αδυναμία ουσιαστικής προγραμματικής διαφοροποίησης εξαναγκάζει τα παλιά και νέα μνημονιακά κόμματα σε παλινδρόμηση στο κατώτερο επίπεδο προεκλογικής πολιτικής αντιπαράθεσης, όπου κυριαρχεί η ακατάσχετη δημαγωγία, ο εντυπωσιασμός και εκφοβισμός, η ψευτοπόλωση, η γελοία κοκορομαχία (αρχηγός των Κενταύρων ο ένας, αυτοφωράκιας ο άλλος)! Είτε με την αγοραία αντιπαράθεση είτε με προγραμματική διαφοροποίηση ή μίγμα τους, τα συστημικά κόμματα αυτοαποκλείονται απ' το ανώτερο επίπεδο αντιπαράθεσης, το ταξικό που καθορίζει την οικονομική, πολιτική, ιδεολογική διαπάλη. Τα συστημικά κόμματα βεβαίως δεν έχουν συμφέρον να δηλώνουν την αστική ταξική τους ταυτότητα, αλλά εμφανίζονται ως κόμματα διαταξικά, που υπηρετούν τα συμφέροντα όλων των τάξεων.

Η βασική ταξική αντίθεση του καπιταλισμού θα λυθεί με την επανάσταση και το σοσιαλισμό. Επομένως, ο τακτικός στόχος δεν ταυτίζεται μ' αυτήν όπως στρεβλωτικά διατείνονται δυνάμεις, που θεωρούν ότι άμεσος στόχος μας είναι ο σοσιαλισμός, ταυτίζοντάς μας με το ΚΚΕ και αποδεικνύοντας, υποτίθεται, την ανεδραφικότητα της πρότασής μας. Ο τακτικός στόχος δεν καθορίζεται από κάποια άλλη αντίθεση, υπαρκτή ή ανύπαρκτη, αλλά απ' την εξέλιξη της βασικής αντίθεσης, απ' τη μορφή και το περιεχόμενό της, όπως σχετικά μεταβάλλεται στη διαδοχή των σταδίων και περιόδων του καπιταλισμού.

Στο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και ιδιαίτερα μετά την κρίση του 2008 το κεφάλαιο έχει υιοθετήσει την επιβολή αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων (αντι«μεταρρυθμίσεων»), για ν' αντιρροπήσει την πτώση του μέσου ποσοστού κέρδους και την κρίση υπερσυσσώρευσης. Έπεται επομένως ότι η εργατική πολιτική πρέπει να υιοθετεί ως άμεσο στόχο την αποτροπή και ανατροπή αυτών των αναδιαρθρώσεων. Μια μικροαστική αριστερή πολιτική στρέφεται εναντίον μέρους αυτής της πολιτικής και δεν την αναιρεί εν όλω.

Επί παραδείγματι, η αναίρεση της μνημονιακής πολιτικής δεν αναιρεί και την καπιταλιστική ανασυγκρότηση καθ' εαυτήν, αφού η μνημονιακή πολιτική είναι μορφή της ανασυγκρότησης, η οποία κάλλιστα μπορεί να συνεχιστεί χωρίς τη μνημονιακή εκδοχή της. Δεν έχουν μνημόνιο όλες οι χώρες που προωθούν τις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις...

Στην παγκόσμια καπιταλιστική οικονομία παραμένουν ισχυρές οι κρισιακές τάσεις. Παρά τη λιτότητα και τις λοιπές αναδιαρθρώσεις δεν έχει υπερνικηθεί η πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους και η υπερενίσχυση της παρασιτικής χρηματοπιστωτικής σφαίρας. Η υποχώρηση των ρυθμών ανάπτυξης της Κίνας απειλεί την παγκόσμια οικονομία, εντείνει τις κρισιακές τάσεις στην ΕΕ, που και στον ανεπτυγμένο Βορρά μετεωρίζεται στο μεταίχμιο ύφεσης και αναιμικής ανάπτυξης. Παράλληλα, η εντεινόμενη ανισομετρία μεταξύ των χωρών της Βόρειας και Νοτιοανατολικής ΕΕ, η κρίση χρέους, η ανάπτυξη, όπου και όταν υπάρχει, χωρίς εργασία, η αυστηροποίηση της δημοσιονομικής ισορροπίας και της λιτότητας, η κατεδάφιση του κράτους πρόνοιας, η ενίσχυση της κεντρικής οικονομικής διακυβέρνησης, άρα και η επίταση της εποπτείας και οι μηχανισμοί αυτόματης επιβολής δημοσιονομικής ισορροπίας οξύνουν τις εθνικές (ενίσχυση ευρωσκεπτικισμού κυρίως), κοινωνικές και πολιτικές αντιθέσεις, ενώ η επικείμενη Διατλαντική Συνεργασία (ΤΤΙΡ) θ' αποτελέσει Αρμαγεδδώνα, καταργώντας κάθε έννοια εργατικού δικαίου, αλλά και της εθνικής κρατικής κυριαρχίας που μπορεί ν' αποτελεί εμπόδια στην ασυδοσία των μονοπωλίων. Η όξυνση των κρισιακών φαινομένων στην ΕΕ συντελεί στην όξυνση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής κρίσης στο εσωτερικό του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού σε διαπλοκή βέβαια με τις ενδογενείς αιτίες της κρίσης του.

Με το 3ο μνημόνιο κλιμακώνεται η επίθεση κεφαλαίου - ΕΕ - ΔΝΤ κατά της εργατικής τάξης και των

λαϊκών στρωμάτων. Προωθούνται εντονότερα οι αντιδραστικές καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις: η καταβράθρωση μισθών και συντάξεων, η φοροληστεία, η επιδρομή στα μεσαία στρώματα της πόλης και τη μικρομεσαία αγροτιά (που εκτός απ' την αφαίμαξη υπηρετεί και την καπιταλιστική συγκέντρωση), συρρίκνωση της κοινωνικής πολιτικής, ασφυκτική συμπίεση των κοινωνικών δαπανών, που καθιστούν προβληματική τη λειτουργία της δημόσιας υγείας και παιδείας.

Ενεργοποιείται εντονότερα ο φαύλος κύκλος: λιτότητα, ύφεση, ανεργία. Εξάλλου, η εναπομένουσα εργασία, ελαστικοποιείται συνεχώς και καθίσταται ακόμη πιο ευάλωτη στην ασυδοσία του εργοδοτικού Μεσαίωνα. Γενικεύονται οι ιδιωτικοποιήσεις σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας. Ο νέος δανεισμός οδηγεί το χρέος πέρα απ' το όριο των 400 δισ. ευρώ. Ενισχύεται ο κοινοβουλευτικός ολοκληρωτισμός με τη θεσμοποίηση ασφυκτικότερης επιτήρησης της οικονομίας, ακυρώνει κάθε έννοια πλέον εθνικής και λαϊκής κυριαρχίας, όπως περίτρανα επιβεβαιώθηκε απ' την πραξικοπηματική μετατροπή του μεγαλειώδους λαϊκού ΟΧΙ απ' την κυβέρνηση Τσίπρα, ΕΕ, ΔΝΤ σε λαοκτόνο «ναι».

Η κυβέρνηση Τσίπρα επί επτά μήνες κυβερνά σχεδόν αποκλειστικά με ΠΝΠ, συνοψισμένες σ' ένα άρθρο. Στο τρίτο μνημόνιο περιλαμβάνονται και αντισυνδικαλιστικές διατάξεις, σύμφωνα με τις «βέλτιστες» ευρωπαϊκές πρακτικές. Η κοινωνική πόλωση που αναπόδραστα επιφέρει το τρίτο μνημόνιο ενεργοποιεί την καταστολή του κράτους έκτακτης ανάγκης με τη βίαιη διάλυση των διαδηλώσεων στο Σύνταγμα κατά του μνημονίου. Η βίαιη επίθεση του νέου μνημονίου στο λαό και τη νεολαία θα οξύνει την οικονομική κρίση και συνακόλουθα την πολιτική κρίση. Η κυβέρνηση, συμμαχική το πιθανότερο, θα συγκρουστεί σκληρά με ευρύτερα κοινωνικά στρώματα, αναπόφευκτα θα φθαρεί, θα συναντά κλιμακούμενες αντιδράσεις, όσο οι επιπτώσεις του μνημονίου θα γίνονται περισσότερο αισθητές στην καθημερινότητα του λαού. Ήδη η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ παρά την αρχική δημοφιλία της και τη βραχύχρονη διακυβέρνηση υπέστη εκτεταμένη διάσπαση απ' τα αριστερά, ενώ βλέπει την επιρροή της να μειώνεται. Είναι προφανές ότι ευρύτερα κοινωνικά στρώματα των υποτελών τάξεων και της νεολαίας δεν θα ενσωματώνονται στα μνημονιακά κόμματα, αλλά θ' αναζητούν δρόμους σύγκρουσης.

Το 61,3% του ΟΧΙ στη δημοψήφισμα της 5ης Ιούλη, με ιδιαίτερα ταξικά και νεολαιίστικα χαρακτηριστικά, αποτελεί συμπύκνωση των ταξικών αντιθέσεων, αναδεικνύει τη δυνατότητα ν' αναδειχτεί κοινωνικό, αλλά και πολιτικό αντίπαλο δέος στην αστική μνημονιακή πολιτική, εκφράζοντας διάθεση ρήξης με τη μνημονιακή πολιτική. Απ' τη συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης συνάγεται το συμπέρασμα ότι το τρίτο μνημόνιο, όπως και τα δύο προηγούμενα, δεν συγκροτούν μια αυτοτελή πολιτική. Αποτελούν μορφή και αιχμή της καπιταλιστικής επίθεσης για την επιβολή δομικών αντιδραστικών αλλαγών εις βάρος της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων, της νεολαίας. Γι' αυτό η ταξική πάλη δεν πρέπει να στοχεύει μόνο το μνημόνιο, αλλά την καπιταλιστική ανασυγκρότηση που θα παραμένει η κυρίαρχη πολιτική του κεφαλαίου στη δομική κρίση, ακόμη κι αν εκλείψουν τα μνημόνια. Γι' αυτό, για να είναι συνεπής μέχρι τέλους, αποτελεσματική και νικηφόρα η πάλη κατά του 3ου και των προγενέστερων μνημονίων, πρέπει να έχει χαρακτήρα ταξικό, αντικαπιταλιστικό και αντιΕΕ, να είναι πάλη για την ανατροπή της επίθεσης ΕΕ - ΔΝΤ - κεφαλαίου.

Μάλιστα, η όξυνση της καπιταλιστικής επίθεσης δεν επιβεβαιώνει μόνο την αντικειμενικά αναγκαία πρόταξη της αντικαπιταλιστικής αντεπίθεσης, αλλά αναπόφευκτα οδηγεί σε ταξική πόλωση και πάλη, απαιτεί συνολικό ρήγμα με την κυρίαρχη αστική πολιτική της ανασυγκρότησης. Σε τέτοιες συνθήκες η πόλωση των ταξικών αντιθέσεων οδηγεί πρώτο σε αποφασιστικές κατακτήσεις μεταβατικού τύπου όπως η εθνικοποίηση στρατηγικών τομέων της οικονομίας με κοινωνικό και εργατικό έλεγχο και αλλαγή του συσχετισμού κερδών - μισθών. Και δεύτερο μειώνει την απόσταση τακτικού στόχου (αντικαπιταλιστική αντεπίθεση) και στρατηγικού (επανάσταση), εφόσον η αντικειμενική πραγματικότητα της ταξικής πόλωσης από οικονομικός καθορισμός μεταστοιχειωθεί σε ταξική συνείδηση και μεταβάλει το συσχετισμό δυνάμεων. Αυτή η μαρξιστική διαλεκτική σχέση υπερβαίνει και τον οικονομισμό (άρνηση του πρωτείου της πολιτικής καθορισμένης όμως απ' την οικονομική βάση) και τον πολιτικό βολонταρισμό του

ρεφορμισμού (ανεξάρτητη η πολιτική απ' την οικονομία).

Ιδιαίτερα σ' αυτές τις συνθήκες όξυνσης των αντιθέσεων και κοινωνικής πόλωσης αποδεικνύεται πληρέστερα η ανεδαφικότητα της πολιτικής των μίνιμουμ προγραμμάτων που συγκρούονται με τμήμα της αστικής πολιτικής (όπως το αντιμνημονιακό και αντινεοφιλελεύθερο πρόγραμμα) ή και αυθαίρετων αποπροσανατολιστικών «σταδίων». Αυτές οι τακτικές δεν λύνουν το βασικό πρόβλημα όπως το συγκροτεί η κίνηση της βασικής αντίθεσης.



Τα μίνιμουμ προγράμματα (τύπου ΔΕΘ ή και πιο προωθημένα) δεν αντιστοιχούν στις ανάγκες της περιόδου ενδεχομένως αυξάνουν την εμβέλεια μιας πολιτικής δύναμης ή διανοίγουν τη δυνατότητα ευρύτερων συμμαχιών. Τα επιμέρους προγράμματα, στην κάλλιστη περίπτωση λύνουν πλευρές του προβλήματος όχι όμως το πρόβλημα ως σύνολο. Εξάλλου, το αντιμνημονιακό και αντινεοφιλελεύθερο πρόγραμμα υπό καθεστώς ολοκληρωτικού καπιταλισμού και αντιδραστικής ανασυγκρότησης αποδεικνύονται ουτοπικά. Η σταδιολογία αποπροσανατολίζει το κίνημα και παραπέμπει στις καλένδες την αντισυστημική ρήξη και επανάσταση.

Το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα και απ' την ανάλυσή του και απ' την αντιθετική παραβολή του με άλλα προγράμματα αλλαγής αποδεικνύει την ευστοχία του. Βεβαίως, η οδός που οδηγεί στην υλοποίησή του δεν είναι βασιλική, αλλά κακοτράχαλη στενωπός. Διαπίστωση όμως που πρόδηλα δεν ακυρώνει την ορθότητα και αναγκαιότητά του, αλλά υπογραμμίζει τη δυσχέρεια της νίκης του και την αδήριτη ανάγκη συσπείρωσης, συνειδητοποίησης, εμψύχωσης πλατιών μαζών.

### **Αντιευρωπαϊσμός εντός... ΕΕ!**

#### **ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΑΡΣΥΑ**

Οι ΑΡΑΝ και ΑΡΑΣ αποσχίστηκαν απ' την αντικαπιταλιστική πολιτική και το αντικαπιταλιστικό μέτωπο της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, απ' ό,τι φαίνεται όχι απλώς για να συνεργαστούν εκλογικά με την Λαϊκή Ενότητα, αλλά για να προσχωρήσουν στο μέτωπο που αυτή συγκροτεί. Πρόκειται για μια προαναγγελθείσα πολιτική. Οι δυνάμεις αυτές επιχειρούν με μαρξοφανή μεταμοντέρνα ορολογία να θεωρητικοποιήσουν την επιλογή τους. Θεωρούν ότι στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό η «βασική διαιρετική γραμμή» στη συγκυρία (στη δική μας ορολογία η κυρίαρχουσα μορφή - εξέλιξη της βασικής αντίθεσης) είναι το «όχι στον ευρωπαϊκό δρόμο» και όχι ο «αφηρημένος αντικαπιταλισμός», δηλαδή η αντίθεση καπιταλιστικής ανασυγκρότησης - αντικαπιταλιστικής ανατροπής. Θεωρούν ότι αυτή η τακτική είναι παρωχημένη σήμερα. Είχε επικαιρότητα τη δεκαετία του 1990 και του 2000, όταν ο ταξικός συσχετισμός ήταν σχετικά σταθεροποιημένος και αυτό που χρειαζόταν ήταν η κατοχύρωση της ύπαρξης επαναστατικού ρεύματος με κοινωνική και κινηματική γείωση και αναφορά.

Όμως κατά την ΑΡΑΝ-ΑΡΑΣ, σε συνθήκες κρίσης ηγεμονίας και εκπροσώπησης του συστήματος, αφού η συστημική μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ δεν αντιρροπεί, αλλά εντείνει αυτή την κρίση, οι προτεραιότητες αλλάζουν. Ζητούμενο σήμερα δεν είναι η οριοθέτηση ή και οριακή ενίσχυση ενός αριστερού αντικαπιταλιστικού άκρου, αλλά «το ναι ή όχι στον ευρωπαϊκό δρόμο» (νεολογισμός, ΔΓ), δηλαδή στον μνημονιακό μονόδρομο, στη φυλακή της ευρωζώνης, στη «ρήξη με τις νεοφιλελεύθερες επιλογές της ΕΕ, η οποία ακολουθεί όλο και πιο αντιδραστικούς και ολοκληρωτικούς δρόμους»! Ώδινεν όρος και έτεκε μυν! Η θεωρητική πτήση της ΑΡΑΝ-ΑΡΑΣ προσγειώνεται απλώς στην αντιμνημονιακή, αντινεοφιλελεύθερη, αντιευρώ πολιτική εντός της ΕΕ βέβαια, παρόλο που αναγνωρίζουν ότι αυτή ακολουθεί όλο και πιο αντιδραστικούς και ολοκληρωτικούς δρόμους! Δεν χρειάζεται πομπώδης μαρξολογία, ούτε αυτή αποδίδει. Η πραγματικότητα προσλαμβάνεται και απ' τον κοινό νου. Η εφαρμογή μιας φιλολαϊκής κείνσιανής

διαχείρισης και η αποποίηση της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, που αποτελεί δομικό στοιχείο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, είναι αδιανόητη εντός μιας ΕΕ, που «ακολουθεί όλο και πιο αντιδραστικούς και ολοκληρωτικούς δρόμους»... Η προσχώρηση των ΑΡΑΝ-ΑΡΑΣ στην ΛΑΕ δεν αποτελεί βήμα εμπρός, όπως νομίζουν, αλλά συντηρητική υποχώρηση στον ΣΥΡΙΖΑ του 12-13. Η ταπεινωτική απόρριψη ακόμη και του προγράμματος της ΔΕΘ επιβεβαιώνει τη νομοτελειακή αποτυχία των ρεφορμιστικών επιχειρημάτων...

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΑ.Ε

### **Φιλολαϊκή διαχείριση εντός ΕΕ και συστήματος**

#### **ΑΔΥΝΑΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ**

Στο αντικαπιταλιστικό μέτωπο βεβαίως έχουν θέση και αριστερές ρεφορμιστικές δυνάμεις, «μισοσυνειδητές», με ταλαντεύσεις και ιδιαίτερες ιστορικές αναφορές. Ωστόσο, σε καίρια ζητήματα είναι ορθότερο να χρησιμοποιείται η κοινή επιστημονική ορολογία και όχι μεταφορικοί όροι (μισοσυνειδητές) για να αποφεύγονται ασάφειες και παρανοήσεις, αλλά και η χειραγώγησή τους απ' την ενδημούσα, στον ρεφορμιστικό λόγο ιδίως διγλωσσία... Συμμετοχή τέτοιων δυνάμεων στο αντικαπιταλιστικό μέτωπο αυτονόητα πρέπει να συνεπάγεται αποδοχή εκ μέρους τους της αντικαπιταλιστικής πρότασης, όχι ασφαλώς στην ολοκληρωμένη μορφή της και όχι χωρίς ταλαντεύσεις και αντιφάσεις.

Μ' αυτά τα εύλογα προαπαιτούμενα δεν μπορεί στο άμεσο μέλλον να υπάρξει μετωπική συμμαχία με την ΛΑΕ, αλλά ούτε και εκλογική σύμπραξη, που αποτελεί συνεργασία γενικής μορφής και όχι σε επιμέρους ζητήματα και αποτυπώνει ισχυρά στη συνείδηση των πολιτών το χαρακτήρα των κομμάτων και της πολιτικής τους. Χαρακτηριστικά θυμίζουμε ότι η πολιτική του ιταλικού ευρωκομμουνισμού αποκλήθηκε «ιστορικός συμβιβασμός» λόγω της άτυπης μάλιστα σύμπραξης του ΙΚΚ με την κυβερνώσα χριστιανοδημοκρατία. Ορίζοντας, όχι υποβαθμιστικά, αλλά αντικειμενικά, όπως νομίζουμε, την πολιτική πρόταση της ΛΑΕ ως φιλολαϊκή διαχείριση εντός του καπιταλισμού της ΕΕ, εννοείται ότι μετωπική συμμαχία ή και εκλογική σύμπραξη μεταξύ ΛΑΕ και ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι αδύνατη.

Παρά τη θέση μας ότι «δεν προκύπτει στο άμεσο μέλλον δυνατότητα πολιτικής και εκλογικής συνεργασίας με τη ΛΑΕ» ως ΝΑΡ συνομολογήσαμε ότι «απέναντι στη ΛΑΕ μπορούμε και πρέπει να έχουμε λογική κοινής δράσης στο μαζικό εργατικό και λαϊκό κίνημα, σε κοινωνικοπολιτικές πρωτοβουλίες ενάντια στην ΕΕ, για το "Όχι μέχρι το τέλος" και λογική διαλόγου για τα θεωρητικά, πολιτικά και στρατηγικά ζητήματα της Αριστεράς». Αυτή η πολιτική συμβάλλει στην πρώτιστη για την Αριστερά και τη χιμαζόμενη κοινωνία ενότητα δράσης, αλλά πιστοποιεί και την πολιτική των αριστερών δυνάμεων και αποτελεί την αναφαίρετη προϋπόθεση της οποίας σύγκλιση σε πολιτικό επίπεδο.

Ασφαλώς το πρόγραμμα της ΛΑΕ έχει και θετικές θέσεις, ορισμένες πιο προωθημένες απ' τις θέσεις του 2012-13. Τελικά, στην Προγραμματική Διακήρυξή της υπάρχει ρητή αναφορά στην έξοδο από το ευρώ, ενώ για την ΕΕ αναφέρεται στην πάλη κατά των επιλογών της και σε πιθανό δημοψήφισμα. Υπάρχουν όμως θέσεις-κόμβοι που στοιχειοθετούν το διαχειριστικό χαρακτήρα του προγράμματος ή είναι επηρεασμένες απ' το νεοφιλελευθερισμό: Απ' τη διαγραφή όλου του χρέους ή του μεγαλύτερου μέρους του μένει το δεύτερο, γίνεται λόγος για αύξηση μόνο των κατώτατων μισθών και μάλιστα σταδιακά. Η αύξηση των κοινωνικών δαπανών συναρτάται μόνο με τους αναπτυξιακούς ρυθμούς και όχι με την αλλαγή της σχέσης κερδών - μισθών. Δεν υπάρχει αναφορά για την καταπολέμηση της ανεργίας και της ελαστικής εργασίας. Η παραγωγική ανασυγκρότηση περιγράφεται ως τεχνοκρατική διαδικασία, χωρίς σύγκρουση με κεφάλαιο και ΕΕ. Αναπαράγεται ο αριστερός κυβερνητισμός με τη θέση ότι η άμεση διέξοδος μπορεί να επιβληθεί από μια κυβέρνηση με στήριξη κινήματος.

Θέση-κλειδί για το χαρακτήρα του προγράμματος είναι η απουσία της θέσης για ρήξη - έξοδο απ' την ΕΕ, γιατί είναι προφανές ότι εντός ΕΕ ούτε μια απλώς προοδευτική διαχείριση είναι δυνατή. Η θέση για

δημοψήφισμα είναι προσχηματική μάλλον, γιατί ζητούμενο είναι η πάλη για έξοδο από ΕΕ, όχι ο τρόπος εξόδου. Και να μην ξεχνάμε ότι οι καθημερινές τοποθετήσεις και δράσεις διαμορφώνουν πρώτιστα τη φυσιογνωμία ενός κόμματος...

**Πηγή: ΠΡΙΝ**